
Vergaderjaar 2023–2024

---

36 470 XVI

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleid	6
2.1	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	6
3	Beleidsartikelen	7
3.1	Artikel 1 Volksgezondheid	7
3.2	Artikel 2 Curatieve Zorg	10
3.3	Artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning	13
3.4	Artikel 4 Zorgbreed beleid	16
3.5	Artikel 5 Jeugd	19
3.6	Artikel 6 Sport en bewegen	21
3.7	Artikel 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering WOII	22
3.8	Artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten	23
4	Niet-beleidsartikelen	24
4.1	Artikel 9 Algemeen	24
4.2	Artikel 10 Apparaat Kerndepartement	26
4.3	Artikel 11 Nog onverdeeld	29
5	Financieel Beeld Zorg	30
5.1	Inleiding	30
5.2	Verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten 2023	31
5.3	Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg 2023	33
5.4	Toetsing van de netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg 2023	34

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2023 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

E.J. Kuipers

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De mutaties in deze suppletoire begroting bestaan uit herschikkingen binnen de begrotingsuitgaven, overboekingen van en naar andere begrotingshoofdstukken, financieringsverschuivingen en middelen die ten laste of ten gunste van het generale beeld aan de begroting van VWS worden toegevoegd of vrijvallen.

De gepresenteerde cijfers sluiten aan bij de Najaarsnota 2023, die de Minister van Financiën aan de Tweede Kamer aanbiedt.

Beroep op artikel 2.27, eerste lid, Comptabiliteitswet 2016

In deze tweede suppletoire begroting 2023 worden bij diverse artikelen majeure verplichtingenmutaties voorgelegd. Een meer specifieke toelichting is in de artikelen zelf opgenomen. Het betreft in vele gevallen verplichtingen die in 2023 worden aangegaan om uitvoering te geven aan lopend beleid in 2024. Deze verplichtingenmutaties werden door het ministerie in het recente verleden veelal opgenomen in de Veegbrief die uw Kamer vlak voor het kerstreces ontvangt. Gegeven dat uw Kamer dan zeer kort de tijd heeft om kennis te nemen van deze majeure wijzigingen heeft het ministerie ervoor gekozen om deze zoveel als mogelijk op te nemen in deze suppletoire begroting.

Gegeven dat hier sprake is van lopend beleid willen wij uw Kamer informeren dat autorisatie van uw Parlement niet wordt afgewacht alvorens de verplichting wordt aangegaan. Wij veronderstellen dat dit handelen is toegestaan conform de intentie van artikel 2.27, eerste lid, Comptabiliteitswet 2016. In dit artikel is opgenomen dat «zolang een voorstel van wet tot wijziging van een begrotingsstaat niet tot wet is verheven en in werking is getreden, wordt lopend beleid dat ten grondslag ligt aan deze wijziging met terughoudendheid in uitvoering genomen».

Daarmee wordt met dit artikel ruimte geboden om voor lopend beleid autorisatie niet formeel af te wachten, immers uw Parlement heeft eerder ingestemd met het beleid dat hieraan ten grondslag ligt en wordt met deze suppletoire begroting geïnformeerd over de budgettaire consequenties. Mocht uw Kamer deze handelswijze niet wenselijk achten, kan hierover uiteraard in overleg worden getreden.

Om de leesbaarheid van de toelichting op de beleidsartikelen te bevorderen zijn de volgende uitgangspunten toegepast:

- Naast de politiek en beleidsmatig relevante mutaties worden mutaties op de instrumenten toegelicht op basis van onderstaande grenzen voor het totale mutatiebedrag voor de uitgaven en ontvangsten. Hiermee wordt aangesloten bij de RBV 2023.
- Voor wat betreft de verplichtingenmutaties wordt per artikel enkel het saldo weergegeven en is een toelichting opgenomen indien sprake was van een mutatie boven de € 20 miljoen.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 en < 1000	5	10
=> 1000	10	20

Voor wat betreft de uitgaven en ontvangsten behorend tot het Uitgavenplafond Zorg worden mutaties die groter zijn dan € 10 miljoen toegelicht.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2023 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2023
Vastgestelde begroting 2023		35.460.691
Stand suppletoire begroting Prinsjesdag 2023		47.948.081
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Kosten GGD'en	1	- 45.000
2) Meerkosten Oekraïne in het sociaal domein	3	- 45.920
3) Sectorplanplus	4	- 22.800
4) Ondersteuning sportsector	6	- 44.900
5) Zorgtoeslag	8	570.000
6) Tegemoetkoming Specifieke Zorgkosten	8	25.000
Stand 2^e suppletoire begroting 2023		48.215.904

Toelichting

1. Door de afname van de Covid-19 pandemie vallen de kosten van de GGD'en € 45 miljoen lager uit dan begroot.
2. Het normbedrag per Oekraïense ontheemde voor zorg en ondersteuning vanuit de gemeente wordt naar beneden bijgesteld. Hierdoor ontstaat een meevaller van € 25,7 miljoen. Voor zorg en ondersteuning van de gemeenten voor Oekraïense ontheemden wordt € 20,2 miljoen overgeboekt naar gemeenten.
3. Voor Sectorplanplus zijn niet alle aanvragen daadwerkelijk gerealiseerd. Hierdoor valt er € 22,8 miljoen vrij.
4. In het kader van de energiecompensatie voor de ondersteuning van de sportsector is € 44,9 miljoen minder nodig dan geraamd.
5. Dit betreft een opwaartse bijstelling van € 570 miljoen aan zowel de uitgaven als de ontvangstenkant ten aanzien van de zorgtoeslag.
6. In 2023 zijn er meer aanvragen binnen gekomen voor de Tegemoetkoming Specifieke Zorgkosten waardoor de uitgaven met € 25 miljoen zijn gestegen.

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2023 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2023
Vastgestelde begroting 2023		168.122
Stand suppletoire begroting Prinsjesdag 2023		208.624
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Zorgbonus Covid		250.000
2) Corona banen in de zorg (COZO)		21.000
Stand 2^e suppletoire begroting 2023		260.364

Toelichting

1. Dit betreft ontvangsten van € 250 miljoen als gevolg van de vaststellingen van de subsidies op grond van de zorgbonusregeling.
2. Voor de subsidieregeling Coronabanen in de zorg (COZO) zijn als gevolg van de vaststellingen ontvangsten van € 21 miljoen gerealiseerd.

3 Beleidsartikelen

3.1 Artikel 1 Volksgezondheid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Volksgezondheid (bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	2.946.757	- 87.513	2.859.244
1.10	Gezondheidsbeleid	931.338	- 1.418	929.920
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	41.398	7.064	48.462
	(Lokaal) gezondheidsbeleid	41.109	7.064	48.173
	Overige	289	0	289
	<i>Opdrachten</i>	13.658	- 9.180	4.478
	(Lokaal) gezondheidsbeleid	13.658	- 9.180	4.478
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	176.200	- 4.295	171.905
	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit	135.493	- 3.579	131.914
	RIVM: Wettelijke taken en beleidsondersteuning zorgbreed	38.054	405	38.459
	Overige	2.653	- 1.121	1.532
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	392.501	5.300	397.801
	ZonMw: Programmering	392.501	5.300	397.801
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	307.581	- 307	307.274
	Lokale aanpak	307.433	- 307	307.126
	Overige	148	0	148
1.20	Ziektepreventie	1.813.485	- 85.376	1.728.109
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	381.680	14.351	396.031
	Ziektepreventie	81.279	13.466	94.745
	Bevolkingsonderzoeken	193.313	885	194.198
	Bevolkingsonderzoeken	449	0	449
	Vaccinaties	106.639	0	106.639
	<i>Opdrachten</i>	284.364	- 124.021	160.343
	Ziektepreventie	260.794	- 113.381	147.413
	Pandemische paraatheid	23.570	- 10.640	12.930
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	487.955	96.506	584.461
	RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra	280.791	125.670	406.461
	RIVM: Bevolkingsonderzoeken	48.082	2.000	50.082
	RIVM: Vaccinaties	128.158	- 903	127.255
	Pandemische paraatheid	30.911	- 30.261	650
	Overige	13	0	13
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	117.757	- 29.243	88.514
	LCCB	117.757	- 29.243	88.514
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	541.729	- 42.969	498.760
	Pandemische paraatheid	59.542	- 1.695	57.847
	Overige	482.187	- 41.274	440.913
1.30	Gezondheidsbevordering	168.672	- 1.640	167.032
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	86.911	- 1.889	85.022
	Preventie van schadelijk middelengebruik	29.870	0	29.870
	Gezonde leefstijl en gezond gewicht	26.218	0	26.218

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Letselpreventie	6.821	0	6.821
Bevordering van seksuele gezondheid	20.573	- 1.868	18.705
Overige	3.429	- 21	3.408
<i>Opdrachten</i>	<i>14.015</i>	<i>1.532</i>	<i>15.547</i>
Gezondheidsbevordering	14.015	1.532	15.547
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>4.753</i>	<i>0</i>	<i>4.753</i>
Overige	4.753	0	4.753
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>174</i>	<i>0</i>	<i>174</i>
Overige	174	0	174
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>62.819</i>	<i>- 1.283</i>	<i>61.536</i>
Heroïnebehandeling op medisch voorschrift	15.888	0	15.888
Seksuele gezondheid	46.931	- 1.283	45.648
1.40 Ethiek	33.262	921	34.183
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>30.230</i>	<i>449</i>	<i>30.679</i>
Abortusklinieken	19.788	3.721	23.509
Medische ethiek	10.442	- 3.272	7.170
<i>Opdrachten</i>	<i>440</i>	<i>245</i>	<i>685</i>
Medische ethiek	440	245	685
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>2.592</i>	<i>227</i>	<i>2.819</i>
CIBG: Uitvoeringstaken medische ethiek	2.592	227	2.819
Ontvangsten	88.221	14.000	102.221

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen in 2023 zijn in totaal met € 682 miljoen verhoogd voor het aangaan van verplichtingen voor 2024 en verder. De ophoging van de verplichtingen heeft geen consequenties voor de geraamde uitgaven 2023, maar is noodzakelijk om ook uitvoering te kunnen geven aan lopend beleid in 2024 en hiervoor tijdig een verplichting aan te kunnen gaan.

Het betreft de verhoging van de verplichtingenraming met circa:

- € 121 miljoen voor de GGD'en voor het in stand houden van de basiscapaciteit voor Covid-19 vaccinaties;
- € 29 miljoen voor het RIVM-vaccinatieprogramma Covid-19 in 2024;
- € 218 miljoen voor de (meerjarige) opdrachtverlening aan ZonMw;
- € 41 miljoen voor de opdrachtverlening aan de NVWA;
- € 66 miljoen voor de RIVM-programma's op het terrein van Pandemische paraatheid;
- € 52 miljoen voor de aankoop en donatie van Covid-19 vaccins;
- € 46 miljoen voor de (meerjarige) verlening van subsidies op het terrein van (Lokaal) gezondheidsbeleid;
- € 22 miljoen voor de specifieke uitkeringen Aanvullende seksuele Gezondheid en PrEP;
- € 16 miljoen voor de uitvoering van de specifieke uitkering Heroïnebehandeling;
- € 20 miljoen voor verlening subsidies Preventie schadelijk middelenge-

bruik Alcohol, Drugs en Tabak;
– € 21 miljoen voor verlening subsidies Voeding en Gezond Gewicht;
– € 27 miljoen voor de (meerjarige) opdrachtverstrekking aan Intravacc.

De overige circa 25 mutaties bedragen per saldo € 3 miljoen.

2. Ziektepreventie

Subsidies

Ziektepreventie

De coördinerende taken van de LCCB zijn vanaf 1 juli 2023 overgedragen aan de GGD-GHOR. Daarvoor is € 13,5 miljoen overgeheveld van het instrument Bijdrage aan ZBO's/RWT's naar het instrument Subsidies.

Opdrachten

Ziektepreventie (COVID-19)

Vanwege de afloop van Covid-19 is € 14,0 miljoen minder uitgegeven aan kosten voor het coronadashboard, data- en ontwerpkosten en aan (gedrags)onderzoek. Daarnaast zijn de middelen voor de Overdracht van Covid-19 vaccinaankopen naar het RIVM van ongeveer € 89,6 miljoen en de uitvoering van de rioolwatersurveillance door het RIVM van ongeveer € 7,3 overgeheveld naar het instrument RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra. Verder is € 1,8 miljoen overgeboekt voor een door TNO uit te voeren project «Pandemische Paraatheid Diagnostiek & (Post)Covid-19». De overige mutaties bedragen per saldo minus € 0,7 miljoen.

Pandemische paraatheid

De versterking voor pandemische paraatheid gebeurt onder andere op het terrein van kennis, innovatie en internationale samenwerking. In dit kader hebben zowel departementale als interdepartementale overboekingen geleid tot een mutatie van € 10,6 miljoen. Via de overboekingen worden middelen beschikbaar gesteld aan TNO, ZonMw, Coalition for Epidemic Preparedness Innovations (CEPI), WHO en Pandemic Fund.

Bijdrage aan agentschappen

RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra

De middelen voor de Overdracht van Covid-19 vaccinaankopen naar het RIVM van ongeveer € 89,6 miljoen en de uitvoering van de rioolwatersurveillance door het RIVM van ongeveer € 7,3 zijn overgeheveld van het instrument Opdrachten Covid-19 naar RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra. Voor de versterking van infectieziektebestrijding en uitvoering van het Nationaal actieplan versterken zoönosebeleid is € 24,6 miljoen overgeheveld van het instrument «bijdrage aan agentschappen» artikelonderdeel Pandemische Paraatheid. De overige mutaties bedragen per saldo minus € 4,2 miljoen.

Pandemische Paraatheid

Voor de versterking van infectieziektebestrijding en uitvoering van het Nationaal actieplan versterken zoönosebeleid zijn middelen beschikbaar gesteld aan het RIVM en het ministerie van LNV. Overboekingen in dit kader hebben geleid tot een mutatie van minus € 30,2 miljoen.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Landelijke Coördinatie COVID-19 Bestrijding

Bij het instrument ZBO/RWT's (LCCB) is er een meevaller van € 17,5 miljoen. De uitgaven van de LCCB over het eerste half jaar van 2023 zijn lager dan geraamd. De taken van de LCCB zijn vanaf 1 juli 2023 overgedragen aan de GGD-GHOR.

Bijdragen aan medeoverheden

Overige

Door de afloop van Covid-19 vallen de uitgaven aan de GGD'en ter bestrijding van de Covid-19 lager uit dan eerder begroot. Er is sprake van een meevaller van € 45 miljoen ten opzichte van de 1e suppletoire begroting.

Ontvangsten

Overige

De ontvangstenraming is verhoogd met € 14,0 miljoen vanwege ontvangsten door de vaststellingen van subsidies voor IC-opstapeling.

3.2 Artikel 2 Curatieve Zorg

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Curatieve zorg (bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	3.799.484	- 32.496	3.766.988
2.10	Kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg	383.319	- 26.357	356.962
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>327.527</i>	<i>- 22.245</i>	<i>305.282</i>
	Medisch specialistische zorg	78.189	- 895	77.294
	Curatieve ggz	12.247	- 451	11.796
	Eerstelijnszorg	11.881	- 1.878	10.003
	Lichaamsmateriaal	25.781	- 300	25.481
	Medische producten	199.429	- 18.721	180.708
	<i>Opdrachten</i>	<i>32.527</i>	<i>- 14.581</i>	<i>17.946</i>
	Medisch specialistische zorg	3.687	- 1.018	2.669
	Curatieve ggz	4.288	- 2.535	1.753
	Eerstelijnszorg	7.829	- 5.571	2.258
	Lichaamsmateriaal	1.554	- 1.100	454
	Medische producten	15.169	- 4.357	10.812
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>22.099</i>	<i>- 501</i>	<i>21.598</i>
	aCBG	8.503	0	8.503
	CIBG	12.896	- 580	12.316
	Overige	700	79	779
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>0</i>	<i>10.957</i>	<i>10.957</i>
	Overige	0	10.957	10.957
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>1.000</i>	<i>0</i>	<i>1.000</i>
	Overig	1.000	0	1.000
	<i>Garanties</i>	<i>166</i>	<i>13</i>	<i>179</i>
	Overige	166	13	179
2.34	Ondersteuning van het zorgstelsel	3.416.165	- 6.139	3.410.026
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>171.823</i>	<i>14.216</i>	<i>186.039</i>

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen	1.476	0	1.476
Regeling medisch noodzakelijke zorg onverzekerden	75.334	19.100	94.434
Regeling veelbelovende zorg	33.276	0	33.276
Medisch specialistische zorg	11.050	- 3.379	7.671
Medisch specialistische zorg	7.534	5.800	13.334
Curatieve ggz	41	259	300
Eerstelijnszorg	2.926	6.499	9.425
Overige	40.186	- 14.063	26.123
<i>Bekostiging</i>	<i>3.136.972</i>	<i>2.700</i>	<i>3.139.672</i>
Rijksbijdrage 18-	3.078.200	0	3.078.200
Zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen	58.772	2.700	61.472
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>26.480</i>	<i>- 6.226</i>	<i>20.254</i>
Overgangsregeling FLO/VUT ouderenregeling ambulancepersoneel	26.380	- 6.226	20.154
Overige	100	0	100
<i>Opdrachten</i>	<i>33.669</i>	<i>- 15.879</i>	<i>17.790</i>
Risicoverevening	2.184	0	2.184
Uitvoering zorgverzekeringsstelsel	11.545	- 5.112	6.433
Medisch specialistische zorg	5.567	- 3.008	2.559
Curatieve ggz	1.602	- 104	1.498
Eerstelijnszorg	986	- 225	761
Passende Zorg	4.520	- 4.400	120
Overige	7.265	- 3.030	4.235
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>39.494</i>	<i>- 950</i>	<i>38.544</i>
CJIB: Onverzekerden en wanbetalers	9.285	- 950	8.335
Overige	30.209	0	30.209
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>7.727</i>	<i>0</i>	<i>7.727</i>
Sociale Verzekeringsbank: Onverzekerden	6.872	640	7.512
Overige	855	- 640	215
Ontvangsten	76.612	15.419	92.031

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen in 2023 zijn in totaal met € 3,3 miljard verhoogd voor onder andere het aangaan van verplichtingen voor 2024. De ophoging van de verplichtingen heeft geen consequenties voor de geraamde uitgaven 2023, maar is noodzakelijk om ook uitvoering te kunnen geven aan lopend beleid in 2024 en hiervoor tijdig een verplichting aan te kunnen gaan.

Het betreft de verhoging van de verplichtingenraming voor het Zorginstituut Nederland in het kader van Veelbelovende Zorg (VEZO). De toekenningsbrief inzake het budget 2024 wordt in 2023 verzonden en daarmee moet ook de verplichting in 2023 worden vastgelegd. Het gaat hier om een verhoging van € 23,5 miljoen.

Er is ruim € 3,3 miljard aan verplichtingenruimte toegevoegd voor de Rijksbijdrage 18-. Dit betreft de Bijdrage aan het Zorgverzekeringsfonds (Zvf) voor de zorgkosten van kinderen onder de 18 jaar waardoor de verplichting in 2023 wordt vastgelegd voor 2024.

1. Kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg

Subsidies

Medische producten

Voor de programmalijnen 'Human Capital Growth' en 'Shared Development Infrastructuur' van het Nationaal Groeifonds (NGF)-project PharmaNL gaat ZonMw subsidieprogramma's uitvoeren. Hiervoor wordt € 11,0 miljoen in 2023 overgeboekt van het instrument 'Subsidies' naar het financieel 'Bijdrage aan ZBO's/RWT's'. Een bedrag van € 3,0 miljoen wordt dit jaar niet aangewend.

De in de 1e suppletoire begroting 2023 aangekondigde ondersteuningsregeling voor de eerstelijns leveranciers van medische producten apotheken en leveranciers van hulpmiddelen is vanwege staatssteunregels niet uitvoerbaar. Het hiervoor gereserveerde budget van € 10,0 miljoen valt daarom vrij.

Vanuit artikel 11 vindt een overheveling plaats naar artikel 2 voor de prijsbijstelling 2023 van Pallas (€ 7,2 miljoen).

Tezamen met een aantal kleinere mutaties vallen hierdoor de uitgaven per saldo € 18,7 miljoen lager uit.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Overige

Om te komen tot de uitvoering van de programmalijnen 'Human Capital Growth' en 'Shared Development Infrastructuur' van het Nationaal Groeifonds (NGF)-project PharmaNL gaat ZonMw subsidieprogramma's uitvoeren. Hiervoor wordt € 11,0 miljoen in 2023 overgeboekt van het instrument 'Subsidies' naar het instrument 'Bijdrage aan ZBO's/RWT's'. PharmaNL geeft een duurzame impuls aan het benutten van het economisch potentieel van innovatieve farmaceutische producten en productietechnologieën.

3. Ondersteuning van het zorgstelsel

Subsidies

Regeling medisch noodzakelijke zorg onverzekerden (SOV)

Het CAK heeft de raming van de reguliere uitgaven in het kader van de regeling SOV geactualiseerd. Op basis hiervan wordt het beschikbare budget verhoogd met € 10,7 miljoen. Deze bijstelling is met name nodig omdat GGZ-aanbieders inmiddels grotendeels klaar zijn met de noodzakelijke aanpassingen in hun ICT-systemen als gevolg van de invoering van het Zorgprestatie-model (ZPM). Daardoor zijn zij nu in staat bij het CAK declaraties in te dienen voor zorg aan onverzekerden. De GGZ-instellingen hebben daardoor niet alleen declaraties over zorg in 2023 ingediend, maar tevens uitgestelde declaraties over zorgjaar 2022.

In de actuele prognose verwacht het CAK € 20,4 miljoen aan SOV-kosten ten behoeve van Oekraïense ontheemden. Dit is € 8,4 miljoen hoger dan de eerder geraamde € 12 miljoen. De belangrijkste reden voor deze bijstelling komt eruit voort dat zorgaanbieders voor ontheemden die zich niet in de Basis Registratie Persoonsgegevens (BRP) hebben laten registreren, geen gebruik kunnen maken van de Regeling Medische zorg voor Ontheemden uit de Oekraïne (RMO) en als gevolg daarvan kosten via de SOV declareren.

Overige

Er zijn minder subsidieaanvragen ontvangen voor de subsidieregeling Coronabananen in de zorg (COZO), waardoor een meevaller van € 14 miljoen ontstaat.

Ontvangsten

De afrekening van de agentschapsbijdrage over 2022 aan het CIBG - Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH) leidt tot een extra ontvangst van € 12,3 miljoen. Daarnaast wordt € 1,0 miljoen van het Landelijk Coördinatiecentrum Geneesmiddelen (LCG) ontvangen. Dit betreft de afrekening van het voorschot dat in de periode 2020-2022 is verstrekt voor de activiteiten rond de beschikbaarheid van geneesmiddelen.

3.3 Artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning (bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	29.974.307	16.290.971	46.265.278
	Uitgaven	29.765.243	- 96.668	29.668.575
3.10	Participatie en zelfredzaamheid van kwetsbare groepen	417.727	- 87.792	329.935
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>56.567</i>	<i>6.524</i>	<i>63.091</i>
	Toegang tot zorg en ondersteuning	10.272	90	10.362
	Passende zorg en levensbrede ondersteuning	2.944	8.331	11.275
	Inclusieve samenleving	31.287	- 3.883	27.404
	Kennis en informatiebeleid	9.135	0	9.135
	Overige	2.929	1.986	4.915
	<i>Oprichtingen</i>	<i>145.102</i>	<i>- 60.342</i>	<i>84.760</i>
	Bovenregionaal gehandicaptenvervoer	64.060	0	64.060
	Toegang tot zorg en ondersteuning	2.378	- 306	2.072
	Passende zorg en levensbrede ondersteuning	2.763	- 735	2.028
	Inclusiviteit	62.683	- 52.020	10.663
	Kennis, informatie en innovatiebeleid	970	0	970
	Overige	12.248	- 7.281	4.967
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>14.957</i>	<i>- 8.374</i>	<i>6.583</i>
	Overige	14.957	- 8.374	6.583
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>14.004</i>	<i>0</i>	<i>14.004</i>
	Doentolkvoorzieningen	14.004	0	14.004
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>167.297</i>	<i>- 7.000</i>	<i>160.297</i>
	Overige	167.297	- 7.000	160.297

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
<i>Storting/ onttrekking begrotingsreserve</i>	19.800	- 18.600	1.200
Stimuleringsregeling wonen en zorg	19.800	- 18.600	1.200
3.21 Langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten	29.347.516	- 8.876	29.338.640
<i>Subsidies (regelingen)</i>	169.487	6.662	176.149
Zorg merkbaar beter maken	79.033	6.283	85.316
Kennis, informatie en innovatiebeleid	27.592	602	28.194
Palliatieve zorg en ondersteuning	62.862	- 223	62.639
<i>Bekostiging</i>	28.973.126	0	28.973.126
Bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK)	4.823.800	0	4.823.800
Bijdrage Wlz	9.650.000	0	9.650.000
Overige	14.499.326	0	14.499.326
<i>Opdrachten</i>	21.309	- 4.846	16.463
Zorgdragen voor langdurige zorg	21.309	- 4.846	16.463
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	475	0	475
Algemeen	475	0	475
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	173.244	- 6.076	167.168
Uitvoeringskosten Sociale Verzekeringsbank	45.768	0	45.768
Uitvoeringskosten Centrum Indicatiestelling Zorg	127.476	- 6.076	121.400
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	9.875	- 4.616	5.259
Overige	9.875	- 4.616	5.259
Ontvangsten	10.051	0	10.051

Toelichting

Verplichtingen

Verplichtingen De raming van verplichtingenbudget in 2023 is in totaal met € 16,3 miljard gemuteerd voor het aangaan van verplichtingen voor 2023 en verder. Daar waar de mutatie betrekking heeft op de geraamde uitgaven 2023 (-€ 96,7 miljoen), volstaat de toelichting bij de uitgaven. Daarnaast is de raming van het verplichtingenbudget gemuteerd ten laste van het verplichtingenbudget 2024 en verder (€ 16,4 miljard), waardoor meerjarige verplichtingen aangegaan kunnen worden. Deze mutatie heeft onder andere betrekking op:

- € 5,3 miljard aan verplichtingenruimte om verplichtingen voor de BIKK (Rijksbijdrage In Kosten van Kortingen) 2024 in 2023 vast te kunnen leggen.
- € 11,0 miljard aan verplichtingenruimte om verplichtingen voor de bijdrage Wlz (Wet langdurige zorg) 2024 in 2023 vast te kunnen leggen.
- Daarnaast betreft het middelen voor de bijdrage ZBO aan de sociale verzekeringsbank (€49,7 miljoen), voornemens tot verlening van subsidies op het terrein van langdurige zorg (€ 6,7 miljoen) en subsidies in het kader van geweld in afhankelijkheidsrelaties en de sociale werkplaatsen (€ 21 miljoen).

1. Participatie en zelfredzaamheid van mensen met beperkingen

Opdrachten

Inclusiviteit

De meerkosten voor Oekraïense ontheemden in het sociaal domein (€ 45,7 miljoen) waren tijdelijk geboekt op artikelonderdeel 3.1. De verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning aan Oekraïense ontheemden vanuit de Wmo, Jeugdwet en de Wet publieke gezondheid ligt bij gemeenten. Het beschikbare bedrag voor gemeenten voor deze meerkosten is voor 2023 vastgesteld op € 20,2 miljoen op basis van (een raming van) daadwerkelijke aantallen opgevangen Oekraïense ontheemden en een onderzoek naar de gemaakte kosten bij gemeenten. Dit bedrag wordt in 2023 beschikbaar gesteld aan gemeenten via een decentralisatie uitkering in het Gemeentefonds. De overige € 25,5 miljoen is als meevaller ingeleverd.

Van dit artikelonderdeel is daarnaast een aantal regeerakkoord middelen als meevaller ingeleverd. Het gaat hierbij om € 1,8 miljoen aan middelen van Wonen en Zorg voor ouderen (WOZO), € 1,4 miljoen van respijtzorg en € 2,9 miljoen vanuit het programma onbeperkt meedoen.

Overig

Uit de door het CAK opgestelde uitvoeringstoets passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp bleek dat de geraamde kosten lager uitvielen dan de beschikbare regeerakkoordmiddelen (€ 10 miljoen). Het CAK komt begin 2024 met een nieuwe uitvoeringstoets voor het wetsvoorstel inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo. In 2023 is € 483.000 van de € 10 miljoen naar het CAK overgeheveld voor de indexatie van het abonnementstarief en ongeveer € 1,5 miljoen voor de kosten van het CAK voor de implementatie van de eigen bijdrage huishoudelijke hulp. De resterende middelen zijn als meevaller ingeleverd.

Bijdragen aan medeoverheden

Overig

In 2023 is er € 150 miljoen beschikbaar voor de SPUK IZA en circa € 299 miljoen voor de brede SPUK GALA. Voor beide SPUK-regelingen wordt er conform afspraak voor 2023 in totaal € 7 miljoen afgedragen aan het BTW-compensatiefonds. Bij de totstandkoming van de regeling Brede SPUK GALA is geen afdracht gedaan aan het BTW-compensatiefonds. Dit is gecorrigeerd met deze boeking.

Storting/onttrekking begrotingsreserve

Voor de financiering van de planontwikkeling van nieuwe woonvormen verstrekt de Rijkdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) leningen in kader van de stimuleringsregeling wonen en zorg aan sociale ondernemers en bewonersinitiatieven. In de regeling is afgesproken dat de middelen kunnen revolveren zolang de regeling bestaat (leningen die worden afbetaald, kunnen opnieuw worden uitgeleend). De RVO verwacht een uitgave van € 1,2 miljoen in 2023 voor de planontwikkelingsfase, waardoor in 2023 € 18,6 miljoen van de beschikbare € 19,8 miljoen onbenut blijft.

2. Zorgdragen voor langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten

Subsidies

Zorg merkbaar beter maken

Een afspraak uit het Groninger Zorgakkoord is dat het ministerie van VWS bij het afstoten van de panden het waardeverlies van de betreffende zorglocatie voor haar rekening neemt. De benodigde middelen (€ 7,9 miljoen) waren in het najaar 2023 niet voorzien. Dit leidt tot een tegenvaller in 2023. Daarnaast is het voornemen om verpleegzorgorgani-

saties te ondersteunen bij het maken van de omslag naar digitale/ hybride zorg niet gestart (€ 1,3 miljoen). De overige mutaties en interne herschikkingen leiden tot een negatieve mutatie van per saldo € 0,3 miljoen.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Uitvoeringskosten Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ)

Doordat de personele opschaling binnen de reguliere uitvoering dit jaar langzaam op gang kwam en de realisatie van het nieuwe IT-zaaksysteem vertraging opliep, valt er bij het CIZ op de reguliere middelen € 2,7 miljoen vrij. Ook de Werk aan Uitvoering (WaU) activiteiten bleven aanzienlijk achter waardoor er € 3,4 miljoen minder wordt uitgegeven dan begroot voor dit project. De vrijval op WaU hangt samen met de achterstanden voor wat betreft de werkvoorraden, de hoge werkdruk en schaarste op de arbeidsmarkt, waardoor de focus op het afhandelen van indicatiebesluiten is gelegd.

3.4 Artikel 4 Zorgbreed beleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Zorgbreed beleid (bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	1.247.813	293.173	1.540.986
	Uitgaven	1.468.781	- 21.807	1.446.974
4.10	Positie cliënt en transparantie van zorg	62.013	- 3.129	58.884
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>39.366</i>	<i>- 2.400</i>	<i>36.966</i>
	Patiënten- en gehandicaptenorganisaties	17.861	- 136	17.725
	Transparantie van zorg	21.241	- 2.000	19.241
	Overige	264	- 264	0
	<i>Opdrachten</i>	<i>12.924</i>	<i>- 729</i>	<i>12.195</i>
	Ondersteuning cliëntorganisaties	4.214	0	4.214
	Transparantie van zorg	3.106	0	3.106
	Overige	5.604	- 729	4.875
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>9.723</i>	<i>0</i>	<i>9.723</i>
	CIBG	9.723	0	9.723
4.20	Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	822.920	- 25.890	797.030
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>790.645</i>	<i>- 25.545</i>	<i>765.100</i>
	Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	504.832	- 24.004	480.828
	Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	280.863	0	280.863
	Overige	4.950	- 1.541	3.409
	<i>Opdrachten</i>	<i>16.824</i>	<i>- 345</i>	<i>16.479</i>
	Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	16.745	- 285	16.460
	Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	19	0	19
	Overige	60	- 60	0
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>15.451</i>	<i>0</i>	<i>15.451</i>
	CIBG	15.451	0	15.451

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
4.30 Informatiebeleid	106.353	- 9.865	96.488
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>48.631</i>	<i>- 3.845</i>	<i>44.786</i>
Informatiebeleid	37.818	- 3.690	34.128
Overige	10.813	- 155	10.658
<i>Oprachten</i>	<i>44.738</i>	<i>- 6.020</i>	<i>38.718</i>
Informatiebeleid	38.528	- 10.579	27.949
Overige	6.210	4.559	10.769
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>12.984</i>	<i>0</i>	<i>12.984</i>
Informatiebeleid	12.984	0	12.984
4.40 Inrichting zorgstelsel	295.587	10.322	305.909
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>423</i>	<i>0</i>	<i>423</i>
Programma's zorgstelsel	423	0	423
<i>Oprachten</i>	<i>594</i>	<i>0</i>	<i>594</i>
Overige	594	0	594
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>294.570</i>	<i>10.322</i>	<i>304.892</i>
CAK	130.444	6.112	136.556
NZa	73.040	2.550	75.590
ZiNL	88.328	1.660	89.988
CSZ	1.681	0	1.681
Overige	1.077	0	1.077
4.50 Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland	181.908	6.755	188.663
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>4.210</i>	<i>0</i>	<i>4.210</i>
Algemeen	4.210	0	4.210
<i>Bekostiging</i>	<i>170.848</i>	<i>2.203</i>	<i>173.051</i>
Zorg en welzijn	18.620	- 4.697	13.923
Zorg en welzijn	152.228	6.900	159.128
<i>Oprachten</i>	<i>1.000</i>	<i>4.052</i>	<i>5.052</i>
Zorg	1.000	- 119	881
Welzijn	0	4.171	4.171
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>5.850</i>	<i>500</i>	<i>6.350</i>
Overige	5.850	500	6.350
Ontvangsten	14.215	279.516	293.731

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen in 2023 zijn in totaal met circa € 293 miljoen verhoogd voor het aangaan van verplichtingen voor 2024 en verder. De ophoging van de verplichtingen heeft geen consequenties voor de geraamde uitgaven 2023, maar is noodzakelijk om ook uitvoering te kunnen geven aan lopend beleid in 2024 en hiervoor tijdig een verplichting aan te kunnen gaan.

Het betreft de verhoging van de verplichtingenraming met circa:

- € 115 miljoen voor de vastlegging in 2023 van verschillende subsidies en bijbehorende uitgaven in 2024 voor opleidingen en arbeidsmarktbeleid;
- € 17,5 miljoen voor de instellingssubsidie aan de patiënten- en gehandicaptenorganisaties;
- € 63 miljoen voor de uitvoeringskosten 2024 van de Nederlandse Zorgautoriteit;

- Aangaan van verplichtingen aan het Zorginstituut Nederland en het CAK. Beide toekenningsbrieven inzake het beheerskostenbudget 2024 worden in 2023 verzonden en daarmee moeten beide verplichtingen in 2023 worden vastgelegd. Het gaat hier om een verhoging van de verplichtingenruimte (€ 69,0 miljoen) ten behoeve van het Zorginstituut Nederland en een verhoging van de verplichtingenruimte (€ 40,0 miljoen) ten behoeve van het CAK.
- Voor de NEN wordt in 2023 een meerjarige overeenkomst (2024 - 2027) aangegaan inzake de elektronische gegevensuitwisseling in de zorg. Het betreft een ophoging van de verplichting met € 5,1 miljoen.

2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt

Subsidies

Het animo voor het vierde en laatste tijdvak van SectorplanPlus 2017-2022 is bijzonder groot geweest; er is voor meer deelnemers een aanvraag gedaan dan in de eerste drie tijdvakken samen. Echter zijn niet alle aanvragen daadwerkelijk gerealiseerd, bijvoorbeeld omdat opleidingen niet doorgaan of een kortere doorlooptijd kennen dan bij aanvraag is opgegeven. Inmiddels heeft RegioPlus haar controlewerkzaamheden ten aanzien van de bij de aanvragen ingediende verantwoordingsstukken afgerond. Op basis van de controlewerkzaamheden van RegioPlus is duidelijk geworden dat de realisatie binnen de subsidie lager uit zal komen dan de inschatting ten tijde van de 1e suppletore begroting. Daardoor is in 2023 niet al het gereserveerde budget nodig en is er circa € 23 miljoen vrijgevallen.

3. Informatiebeleid

Opdrachten

Informatiebeleid

Er is circa € 5 miljoen van het instrument informatiebeleid overgeheveld naar het instrument overige voor werkzaamheden voor de Persoonlijke Gezondheidsomgeving (PGO) Open House.

In 2023 is verder gewerkt aan de standaardisering van Gegevensuitwisseling in de Zorg. Bij 1e suppletore begroting zijn hiervoor middelen beschikbaar gesteld vanuit de aanvullende post bij Financiën. Voor het standaardiseren van de eenheid van taal is € 1,7 miljoen beschikbaar gesteld aan het RIVM en daarnaast is € 3,8 miljoen niet tot besteding gekomen vanwege het ontbreken van beschikbare capaciteit op de thema's Eenheid van Taal, PGO en Generieke functies.

Ontvangsten

De subsidies van de Subsidieregeling bonus zorgprofessionals Covid-19 (bonusregeling) en van de Subsidieregeling coronabanen in de zorg (COZO 2021) zijn gecontroleerd en vastgesteld. Op grond van de vaststellingen ontstaan er vorderingen die tot ontvangsten leiden, hiervan is op dit moment circa € 250 miljoen van de bonusregeling en € 21 miljoen van de COZO-subsidies teruggevorderd. Bij de bonusregeling speelt de vrije ruimte werkkostenregeling mee: over een deel van de uitbetaalde bonussen was geen eindheffing verschuldigd en dat deel is teruggevorderd. Bij de COZO-banen is er vooral onderbesteding omdat er uiteindelijk minder coronabanen zijn gerealiseerd dan aangevraagd.

3.5 Artikel 5 Jeugd

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Jeugd (bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	181.057	- 29.319	151.738
	Uitgaven	150.674	- 38.819	111.855
5.30	Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel	150.674	- 38.819	111.855
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>101.652</i>	<i>- 32.080</i>	<i>69.572</i>
	Kennis en informatiebeleid	14.194	738	14.932
	Jeugdbeleid	48.312	- 27.472	20.840
	Jeugdstelsel	39.146	- 5.346	33.800
	<i>Opdrachten</i>	<i>15.085</i>	<i>- 5.430</i>	<i>9.655</i>
	Kennis en informatiebeleid	2.510	- 552	1.958
	Jeugdbeleid	11.960	- 4.497	7.463
	Jeugdstelsel	615	- 381	234
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>1.527</i>	<i>336</i>	<i>1.863</i>
	Overige	1.527	336	1.863
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>32.155</i>	<i>- 1.390</i>	<i>30.765</i>
	Overige	32.155	- 1.390	30.765
	<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>255</i>	<i>- 255</i>	<i>0</i>
	Overige	255	- 255	0
	Ontvangsten	2.400	1.103	3.503

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingenstand volgt grotendeels de bijbehorende verlaging van de uitgavenbudgettenbudgetten.

Voor het vastleggen van diverse (meerjarige) Jeugd subsidies is het verplichtingenbudget in 2023 met € 9,5 miljoen verhoogd. De ophoging van de verplichtingen heeft geen consequenties voor de geraamde uitgaven 2023, maar is noodzakelijk om ook uitvoering te kunnen geven aan meerjarig lopend beleid en hiervoor tijdig een verplichting aan te kunnen gaan. Dit betreft dus een technische mutatie van enkel de verplichtingenruimte en heeft verder geen invloed op het kasbudget. In totaal worden hierdoor de verplichtingen verlaagd met circa € 29,3 miljoen.

3. Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel

Subsidies

Jeugdbeleid

Eén van de maatregelen uit het rapport van cie. de Winter betreft de tegemoetkomingsregeling voor slachtoffers van geweld in de jeugdzorg. Deze regeling wordt per 1-1-2021 uitgevoerd door het Schadefonds Geweldsmisdrijven (SGM) en liep af op 31 december 2022. In 2023 wordt de resterende werkvoorraad afgehandeld en uitgekeerd. Volgens de laatste

cijfers van het SGM is voor de afhandeling van de laatste overgelopen dossiers in 2023 vanuit VWS een bedrag nodig van in totaal € 48,5 miljoen. Gezien de eerder beschikbaar gestelde bedragen ten behoeve van 2023, wordt nu het resterende bedrag van € 17,2 miljoen overgeboekt aan het SGM. Omdat hier eerder € 24,3 miljoen voor was begroot is, valt er € 7,1 miljoen vrij.

De overige mutaties betreffen diverse overboekingen en mutaties ten behoeve van (inter)departementale samenwerkingen op het gebied van jeugdhulp, waaronder de departementale overboeking van circa € 2 miljoen ten behoeve van de subsidie voor inkoop sociaal domein.

Jeugdstelsel

Binnen het beschikbare jeugdbudget is een deel van de middelen herschikt naar andere instrumenten binnen artikel 5. Hierbij is circa € 3,4 miljoen overgeheveld van opdrachten Zorg voor de Jeugd (van ongeveer € 2,3 miljoen) en van het instrument Bijdrage aan medeoverheden (van ongeveer € 1,4 miljoen) naar subsidies Jeugdstelsel.

Verder is er € 10 miljoen afgeboekt ten behoeve van de subsidieregeling continuïteit van cruciale jeugdzorg. Deze middelen zullen in 2024 weer volledig beschikbaar worden gesteld voor deze regeling en zullen worden ingezet om eventuele subsidies voor tijdelijke liquiditeitssteun te kunnen verlenen.

De overige mutaties op dit budget betreffen diverse overboekingen en mutaties ten behoeve van (inter)departementale samenwerkingen op het gebied van jeugdhulp.

Opdrachten

Jeugdbeleid

Binnen het beschikbare jeugdbudget, is een deel van de middelen herschikt naar andere budgetten binnen artikel 5. Hierbij is ca. € 2,3 miljoen overgeheveld vanuit opdrachten Zorg voor de Jeugd naar subsidies jeugdstelsel (zie toelichting aldaar). Daarnaast is vanwege verwachte incidentele onderuitputting circa € 2,2 miljoen afgeboekt op dit artikelonderdeel. De overige mutaties op dit instrument betreft diverse overboekingen en mutaties ten behoeve van (inter)departementale samenwerkingen op het gebied van jeugdhulp.

3.6 Artikel 6 Sport en bewegen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 Sport en bewegen (bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	713.212	11.669	724.881
	Uitgaven	708.771	- 79.031	629.740
6.40	Sport verenigt Nederland	708.771	- 79.031	629.740
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	259.140	- 20.406	238.734
	Sportakkoord	160.115	- 16.031	144.084
	Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties	81.874	- 100	81.774
	Kennis en innovatie	17.151	- 4.275	12.876
	<i>Inkomensoverdrachten</i>	19.604	- 900	18.704
	Financiële voorziening topsporters	19.604	- 900	18.704
	<i>Oprachten</i>	9.572	- 275	9.297
	Sportakkoord	9.333	- 275	9.058
	Kennis en innovatie	239	0	239
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	3.314	0	3.314
	Dopingautoriteit	3.314	0	3.314
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	416.571	- 57.450	359.121
	Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties	416.571	- 57.450	359.121
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	500	0	500
	Dopingbestrijding	500	0	500
	<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	70	0	70
	Sportakkoord	70	0	70
	Ontvangsten	52.024	0	52.024

Toelichting

Verplichtingen

De verhoging van de verplichtingen in 2023 van in totaal € 11,7 miljoen betreft een saldo van verscheidene mutaties. De onderliggende mutaties hebben betrekking op:

- Verplichtingenruimte voor het aangaan en administratief vastleggen van meerjarige verplichtingen (€ 85,7 miljoen) voor diverse thema's uit het Sportakkoord, waaronder het Stipendium. De ophoging van de verplichtingen heeft geen consequenties voor de geraamde uitgaven 2023, maar is noodzakelijk om ook uitvoering te kunnen geven aan lopend beleid in 2024 en hiervoor tijdig een verplichting aan te kunnen gaan;
- Een administratieve correctie op een negatieve verplichtingenstand jaarovergang 2022/2023 (€ 5 miljoen);
- De verplichtingen van de uitgavenmutaties in deze 2^e supplettoire begroting 2023 (vrijval van € 79,0 miljoen).

4. Sport verenigt Nederland

Subsidies

Sportakkoord

In de uitvoering is onderbesteding opgetreden. De vrijval bedraagt € 13,2 miljoen. Daarnaast heeft een aantal mutaties (€ 2,6 miljoen) plaatsgevonden in verband met het uitvoeren en verantwoorden van beleidsthema's via andere artikelonderdelen van de VWS-begroting en andere departementen. Overige mutaties zijn technisch van aard. In totaal gaat het om een bedrag van € 16,0 miljoen.

Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties

In 2023 vindt financiering van de Provincie Fryslân voor het verbeteren van een duurzame exploitatie van Thialf (€ 1,0 miljoen), en de gemeente Eindhoven voor het (ver)bouwen van het zwembad de Tongelreep (€ 1,0 miljoen) plaats.

Bijdrage aan medeoverheden

Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties

In verband met uitvoeringskosten op een aantal regelingen is er een mutatie geweest naar een ander instrument (€ 2,6 miljoen). Daarnaast is ruimte ontstaan doordat er voor een lager dan geraamd bedrag een beroep is gedaan op de Energietegemoetkomingsregeling Sport (€ 44,9 miljoen). Ook is bij de regeling SPUK Stimulering Sport in de uitvoering onderbesteding opgetreden. Het betreft hier incidentele vrijval (€ 10 miljoen).

In totaal gaat het om een bedrag van € 57,5 miljoen.

3.7 Artikel 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering WOII

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering WOII (bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	218.069	3.491	221.560
7.10	De zorg- en dienstverlening aan verzetsdeeln. en oorlogsgetroffenen WOII en de herinnering aan WOII	27.493	- 620	26.873
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>26.406</i>	<i>- 620</i>	<i>25.786</i>
	Nationaal Comité	8.301	0	8.301
	Nationale herinneringscentra	3.025	0	3.025
	Herinnering Indisch Molukse Doelgroep	1.130	0	1.130
	Zorg- en dienstverlening	6.923	0	6.923
	Overige	7.027	- 620	6.407
	<i>Bekostiging</i>	<i>400</i>	<i>0</i>	<i>400</i>
	Overige	400	0	400
	<i>Opdrachten</i>	<i>461</i>	<i>0</i>	<i>461</i>
	Overige	461	0	461
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>226</i>	<i>0</i>	<i>226</i>
	Overige	226	0	226

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
720 Pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeeln. en oorlogsgetroffenen WOII	190.576	4.111	194.687
<i>Inkomensoverdrachten</i>	180.514	4.111	184.625
Wetten/regelingen verzetsdeelnemers/oorlogsgetroffenen	180.514	4.111	184.625
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	10.062	0	10.062
Sociale Verzekeringsbank	9.312	0	9.312
Pensioen- en Uitkeringsraad	750	0	750
Ontvangsten	3.339	0	3.339

Toelichting

2. Pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WO II

De oorlogspensioenen op grond van de V&O wetten en regelingen zijn gekoppeld aan het minimumloon. Als gevolg van de verhoging van het minimumloon worden de ramingen van de uitgaven onder deze regelingen met € 4,1 miljoen verhoogd.

3.8 Artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	8.439.949	595.000	9.034.949
Uitgaven	8.439.949	595.000	9.034.949
8.10 Tegemoetkoming specifieke kosten	8.439.949	595.000	9.034.949
<i>Inkomensoverdrachten</i>	8.439.949	595.000	9.034.949
Zorgtoeslag	8.372.000	570.000	8.942.000
Tegemoetkoming specifieke kosten	67.949	25.000	92.949
Ontvangsten	0	570.000	570.000

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen hangen samen met de geraamde uitgaven.

1. Inkomensoverdrachten

Zorgtoeslag

Inkomensoverdrachten

Om aan te sluiten bij de ramingen van het Centraal Planbureau worden in de VWS-begroting de netto uitgaven aan zorgtoeslag weergegeven. Dat wil zeggen de geraamde uitgaven aan zorgtoeslag verminderd met

de geraamde terugvorderingen en ontvangsten. Bij Slotwet/Jaarverslag worden de uitgaven en de ontvangsten daarentegen afzonderlijk gepresenteerd. Vooruitlopend op deze desaldering wordt reeds nu een technische bijstelling gedaan aan de uitgaven- en ontvangstenkant ten aanzien van de zorgtoeslag, zodat de bijstelling bij Slotwet beperkt kan blijven. De totale netto-uitgaven aan de zorgtoeslag wijzigen niet. Het betreft een opwaartse bijstelling van € 570 miljoen aan de uitgavenkant en een opwaartse bijstelling van € 570 miljoen aan de ontvangstenkant. Dit bedrag is een raming op basis van de gerealiseerde ontvangsten zorgtoeslag tot en met augustus 2023.

Tegemoetkoming specifieke zorgkosten

Door invoering van de herstellwetgeving box 3 is een deel van de productie (en daarmee de uitgaven) in het jaar 2022 naar het jaar 2023 verschoven. Daarnaast hebben gewijzigde heffingskortingen tot meer TSZ-aanvragen geleid en daarmee hogere uitgaven.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 9 Algemeen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Algemeen (Bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NVW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	39.979	2.942	42.921
9.10	Internationale samenwerking	13.879	2.942	16.821
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	1.175	0	1.175
	Overige	1.175	0	1.175
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	12.704	2.942	15.646
	World Health Organization en Mondiale Gezondheidsstrategie	4.397	0	4.397
	EMA	4.073	142	4.215
	Overige	4.234	2.800	7.034
9.20	Verzameluitkering	200	0	200
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	200	0	200
	Overige	200	0	200
9.30	Eigenaarsbijdrage	20.900	0	20.900
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	20.900	0	20.900
	Eigenaarsbijdrage RIVM	20.900	0	20.900
9.40	Begrotingsreserve achterborg WFZ-garanties	5.000	0	5.000
	<i>Garanties</i>	5.000	0	5.000
	Overige	5.000	0	5.000
	Ontvangsten	1.500	0	1.500

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen worden in 2023 in totaal met circa € 28 miljoen verhoogd. Voor een bedrag van € 25,3 gaat het om het kunnen aangaan van een meerjarige verplichting in 2023 voor lopend beleid voor de WHO (€ 13,3 miljoen), de Coalition for Epidemic Preparedness Innovations (CEPI € 9 miljoen) en de UNDP inzake de Antimicrobial resistance (AMR) (€ 3 miljoen).

Internationale samenwerking

Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties

De bijdragen aan (inter-)nationale organisaties worden middels de 2e suppletoire begroting met € 2,9 miljoen verhoogd. Hiervan heeft € 2 miljoen betrekking op de verhoging van de bijdrage 2023 aan de Coalition for Epidemic Preparedness Innovations (CEPI) van € 3 miljoen naar € 5 miljoen. Daarnaast vindt een overheveling van € 0,8 miljoen plaats naar dit artikel in verband met bijdragen aan programma's van de WHO, onder meer in het kader van duurzaamheid.

4.2 Artikel 10 Apparaat Kerndepartement

Apparaatsuitgaven departement Budgettaire gevolgen

Tabel 13 Apparaatsuitgaven Kerndepartement (Bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	633.975	167	634.142
Uitgaven	651.105	- 7.969	643.136
Kerndepartement	495.936	- 8.579	487.357
Personele uitgaven	396.004	- 4.251	391.753
Eigen personeel	283.634	- 4.243	279.391
Eigen personeel	2.211	0	2.211
Externe inhuur	107.399	- 8	107.391
Overige	2.760	0	2.760
Materiële uitgaven	99.932	- 4.328	95.604
ICT	17.184	- 3.043	14.141
Bijdrage SSO's	64.838	- 5.395	59.443
Overig	1.250	0	1.250
Overige	16.660	4.110	20.770
Ontvangsten	12.002	- 337	11.665

Tabel 14 Nadere uitsplitsing apparaatsuitgaven (Bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	633.975	167	634.142
	Uitgaven	651.105	- 7.969	643.136
10.30	Kerndepartement	495.936	- 8.579	487.357
	<i>Personele uitgaven</i>	396.004	- 4.251	391.753
	Eigen personeel	283.634	- 4.243	279.391
	Eigen personeel	2.211	0	2.211
	Externe inhuur	107.399	- 8	107.391
	Overige	2.760	0	2.760
	<i>Materiële uitgaven</i>	99.932	- 4.328	95.604
	ICT	17.184	- 3.043	14.141
	Bijdrage SSO's	64.838	- 5.395	59.443
	Overig	1.250	0	1.250
	Overige	16.660	4.110	20.770
10.40	Inspecties	117.538	163	117.701
	<i>Personele uitgaven</i>	93.715	163	93.878
	Eigen personeel	92.274	163	92.437
	Externe inhuur	1.168	0	1.168
	Overige	273	0	273
	<i>Materiële uitgaven</i>	23.823	0	23.823
	ICT	9.426	0	9.426
	Bijdrage SSO's	3.950	0	3.950
	Overige	10.447	0	10.447
10.50	SCP en Raden	37.631	447	38.078
	<i>Personele uitgaven</i>	27.752	980	28.732
	Eigen personeel	25.634	1.435	27.069

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Externe inhuur	2.118	- 455	1.663
<i>Materiële uitgaven</i>	<i>9.879</i>	<i>- 533</i>	<i>9.346</i>
ICT	3.489	- 290	3.199
Bijdrage SSO's	301	0	301
Overige	6.089	- 243	5.846
Ontvangsten	12.002	- 337	11.665

Toelichting apparaatsuitgaven kerndepartement Verplichtingen

De verplichtingenruimte 2023 is per saldo met € 167.000 verhoogd. Naast de bij de uitgaven opgenomen Kas=Verplichtingen-mutaties (totaal bijna -/- € 8 miljoen) is sprake van mutaties welke enkel het ophogen van het verplichtingenbudget 2023 tot gevolg hebben (totaal ruim € 8,1 miljoen). De laatstgenoemde mutaties hebben betrekking op:

- Verplichtingenruimte voor het aangaan in 2023 van verplichtingen voor externe inhuur 2024, waaronder:
- Afhandeling van WOO-verzoeken in 2024 (€ 6,6 miljoen)
- In 2023 worden verplichtingen aangegaan in het kader van OpenKAT (de bestaande Kwetsbaarheden Analyse Tool). Om voor het eerste half jaar van 2024 verplichtingen te kunnen aangaan is op het inhuurbudget een verplichtingbudget van circa € 1,5 miljoen toegevoegd.

Uitgaven

Personele uitgaven kerndepartement

De personele uitgaven van het kerndepartement worden met per saldo € 4,3 miljoen neerwaarts bijgesteld. Het betreft een saldopost van diverse mee- en tegenvallers.

Eigen personeel

Er is onderuitputting op het budget Eigen Personeel van totaal € 7,0 miljoen. De redenen hiervoor zijn onder meer gelegen in het uitstel van de Parlementaire Enquête Commissie Corona en het moeilijker kunnen vervullen van vacatures. Vanuit diverse opdrachtgevers vindt overheveling van budget plaats ten behoeve van de uitvoeringskosten van subsidieregelingen door DUS-I (€ 7,4 miljoen), waarvan € 1,6 miljoen vanuit het ministerie van OCW.

Vanwege de bijdrage aan Raden in het kader van de Faciliteitenregeling Medezeggenschap vindt een overheveling plaats naar het betreffende artikelonderdeel van € 1,3 miljoen.

Materiële uitgaven kerndepartement

De materiële uitgaven dalen per saldo met € 4,3 miljoen. Tegenover lagere uitgaven voor ICT (€ 3 miljoen) en bijdrage aan SSO's (€ 5,4 miljoen) staan hogere uitgaven voor overige materiële uitgaven (€ 4,1 miljoen).

Op het ICT budget is onderuitputting van € 1,8 miljoen, onder meer vanwege het staken van corona gerelateerde apps. Daarnaast zijn er lagere uitgaven aan iRealisatie, welke veroorzaakt worden door het niet invullen van vacatureruimte en uitstroom van medewerkers.

Met betrekking tot de bijdrage aan SSO's vindt vanuit het ministerie van OCW een overheveling van budget plaats ten behoeve van de uitvoeringskosten van subsidieregelingen door DUS-I (€ 3,9 miljoen). Daar tegenover staat een budgetoverheveling naar het ministerie van BZK van € 3,7 miljoen, als bijdrage voor de kosten vanuit het dienstverleningmutatie-overzicht FMH, de kosten van de centrale voorziening ter vervanging van Digilnkoop en het Programma Hybride Werken. Technische mutaties en interne doorbelastingen leiden per saldo tot een afname van het budget ten behoeve van SSO's met € 4,8 miljoen.

Er vindt een tegenvaller plaats op de overige materiële uitgaven van € 3,4 miljoen. In verband met de overgang van de activiteiten van PD-Alt / Intravacc naar Intravacc BV dient fiscale eindafrekening plaats te vinden met de belastingdienst.

4.3 Artikel 11 Nog onverdeeld

Budgettaire gevolgen Nog onverdeeld

Tabel 15 Nog onverdeeld (Bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	27.092	- 27.065	27
11.4	Nog onverdeeld	27.092	- 27.065	27
	Nog te verdelen	27.092	- 27.065	27
	Loonbijstelling	3.972	- 3.972	0
	Prijsbijstelling	9.657	- 9.657	0
	Overige	13.463	- 13.436	27
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Loonbijstelling

Deze mutatie betreft de toebeleding van de loonbijstelling tranche 2023 aan de diverse instrumenten in 2e supplettoire begroting (€ 4 miljoen).

Prijsbijstelling

Deze mutatie betreft de toebeleding van de prijsbijstelling tranche 2023 aan de diverse instrumenten in 2e supplettoire begroting (€ 9,7 miljoen).

Overige

Het grootste deel van dit bedrag was bestemd voor de uitvoering van de subsidieregeling post-covid. Hiervoor zou het budget van artikel 11 naar artikel 4 worden overgeheveld. De subsidieregeling is inmiddels opengesteld op artikel 4, hierdoor valt € 27 miljoen vrij.

5 Financieel Beeld Zorg

5.1 Inleiding

Deze paragraaf geeft een actueel beeld van de zorguitgaven. De gepresenteerde cijfers sluiten aan bij de Najaarsnota 2023, die de Minister van Financiën aan de Tweede Kamer aanbiedt.

In deze paragraaf worden alleen de nieuwe mutaties voor het jaar 2023 toegelicht, die na de ontwerpbegroting 2024 hebben plaatsgevonden.

Dit deel van de 2^e suppletoire begroting 2023 bestaat uit de volgende paragrafen:

- Paragraaf 5.1: Inleiding
- Paragraaf 5.2: Verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en – ontvangsten 2023
- Paragraaf 5.3: Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg 2023
- Paragraaf 5.4: Toetsing van de netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg 2023

5.2 Verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten 2023

Tabel 1 laat vanaf de ontwerpbegroting 2024 de verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten in het lopende jaar zien. De bijstellingen in de raming voor 2023 die reeds hebben plaatsgevonden in de ontwerpbegroting 2023, de 1^e suppletoire begroting 2023 en in de ontwerpbegroting 2024, zijn in die stukken toegelicht.

Tabel 1 Verticale ontwikkeling van de totale zorguitgaven en –ontvangsten 2023 (bedragen x € 1 miljoen)	
	2023
Bruto zorguitgaven ontwerpbegroting 2024	93.403,7
<i>Bijstelling 2^e suppletoire begroting 2023</i>	
Autonoom	– 179,6
Actualisering Zvw-uitgaven (zie tabel 1A)	– 192,5
Begrotingsgefinancierde zorguitgaven	17,5
Overige	– 4,5
Beleidsmatig	– 0,7
Overige begrotingsgefinancierde zorguitgaven	– 0,7
<i>Totaal bijstelling uitgaven</i>	<i>– 180,2</i>
Bruto zorguitgaven 2^e suppletoire begroting 2023	93.223,4
Ontvangsten ontwerpbegroting 2024	5.542,4
<i>Bijstelling 2^e suppletoire begroting 2023</i>	
<i>Totaal bijstelling ontvangsten</i>	Nvt
Ontvangsten 2^e suppletoire begroting 2023	5.542,4
Netto zorguitgaven ontwerpbegroting 2023	87.861,3
<i>Totaal netto bijstelling 2^e suppletoire begroting 2023</i>	<i>– 180,2</i>
Netto zorguitgaven 2^e suppletoire begroting 2023	87.681,1
<i>Bron: VWS, Zorginstituut Nederland, NZa en CAK.</i>	

Toelichting nieuwe mutaties

Uitgaven

Autonoom

Actualisering van de Zvw-uitgaven

Tabel 1A Actualisering Zvw-uitgaven 2023 (bedragen x € 1 miljoen)	
	2023
Eerstelijnszorg	4,7
Tweedelijnszorg	– 128,9
Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg	13,7
Apotheekzorg en hulpmiddelen	– 39,9
Wijkverpleging	– 22,7
Ziekenvervoer	– 12,1
Opleidingen	– 50,0
Grensoverschrijdende zorg	42,7
Totaal 2^e suppletoire begroting 2023	– 192,5
<i>Bron: VWS, Zorginstituut Nederland, NZa en CAK.</i>	

In tabel 1A is het onderdeel 'Actualisering Zvw-uitgaven' uit tabel 1 uitgesplitst. Ieder kwartaal rapporteren de verzekeraars hun nieuwste ramingen aan het Zorginstituut. Op basis van de derde kwartaalcijfers zijn de Zvw-ramingen over 2023 in de 2^e suppletore begroting 2023 geactualiseerd. Binnen de uitgaven die betrekking hebben op de Zorgverzekeringswet tekent zich per saldo een incidentele verlaging van de ramingsbijstelling voor het jaar 2023 af van circa € 193 miljoen ten opzichte van de ontwerp-begroting 2024.

Begrotingsgefinancierde zorguitgaven

Deze post is het saldo van enkele bijstellingen, waaronder een hogere bijdrage aan Caribisch Nederland ten behoeve van medische uitzendingen en farmaceutische zorg (€ 8,8 miljoen) en kosten voor de uitvoering van de regeling Versnellingsprogramma Informatie-uitwisseling Patiënt & Professional 5 (VIP5) die eerder tot uitgaven leiden dan was verwacht (€ 5,8 miljoen).

Overige

Deze mutatie betreft de vrijgevallen middelen op de Aanvullende Post (AP).

Beleidsmatig

Overige begrotingsgefinancierde zorguitgaven

Deze post is het saldo van kleine beleidsmatige bijstellingen.

5.3 Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg 2023

In tabel 2 is de opbouw van het Uitgavenplafond Zorg vanaf de stand ontwerpbegroting 2024 te zien.

Tabel 2 Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg 2023 (bedragen x € 1 miljoen)

	2023
Uitgavenplafond Zorg stand ontwerpbegroting 2024	89.662,1
Overboekingen tussen uitgavenplafonds	0,3
Totaal bijstelling Uitgavenplafond Zorg	0,3
Uitgavenplafond Zorg stand 2^e suppletoire begroting 2023	89.662,4

Toelichting

Overboekingen tussen de Uitgavenplafonds

Het Uitgavenplafond Zorg is ten opzichte van de ontwerpbegroting 2024 verhoogd met circa € 0,3 miljoen als gevolg van overboekingen tussen het Uitgavenplafond Zorg en het Uitgavenplafond Rijksbegroting.

5.4 Toetsing van de netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg 2023

Tabel 3 laat de bijstellingen in de toetsing van de netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg zien vanaf de stand ontwerpbegroting 2024.

Tabel 3 Toetsing netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg 2023
(bedragen x € 1 miljoen)¹

	2023
A Netto zorguitgaven	
1 Stand ontwerpbegroting 2024	87.861,3
2 Bijstelling bij 2 ^e suppletoire begroting 2023	- 180,2
3 Stand 2^e suppletoire begroting 2023	87.681,1
B Uitgavenplafond Zorg	
4 Stand ontwerpbegroting 2024	89.662,1
5 Bijstelling bij 2 ^e suppletoire begroting 2023	0,3
6 Stand 2^e suppletoire begroting 2023	89.662,4
C + Overschrijding/- Overschrijding	
7 Stand ontwerpbegroting 2024 (=1-4)	- 1.800,8
8 Bijstelling bij 2 ^e suppletoire begroting 2023	- 180,6
9 Stand 2^e suppletoire begroting 2023 (=3-6)	- 1.981,4

¹ Als gevolg van afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

Bron: VWS, Zorginstituut Nederland, NZa en CAK.

Toelichting

De stand van de overschrijding van het Uitgavenplafond Zorg bij de 2^e suppletoire begroting 2023 bedraagt circa € 2 miljard (regel 9).

Ten opzichte van de ontwerpbegroting 2024 is er sprake van een toename van de overschrijding van het Uitgavenplafond Zorg met € 180,6 miljoen (regel 8). De toename van de overschrijding komt door de neerwaartse bijstelling van de netto zorguitgaven met € 180,2 miljoen (regel 2) enerzijds en de opwaartse bijstelling van het Uitgavenplafond Zorg met € 0,3 miljoen (regel 5) anderzijds.

De bijstelling van de netto zorguitgaven en het Uitgavenplafond Zorg is opgenomen en toegelicht in de paragrafen 5.2 (tabel 1 en tabel 1A) en 5.3 (tabel 2).